

**ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ (Ε.Δ.Ι.Α.) 1940-1974
Κ.-Α. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α.Μ. ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 6952/2007

Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης, Εθνικής Αμύνης 27,
www.edia-makedonia.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Διαδικτυακή συζήτηση/αφιέρωμα
στην απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης από τους Ναζί:**

**Η Τούμπα στην Κατοχή και την Αντιφασιστική Αντίσταση
Σάββατο 31 Οκτωβρίου 2020 – 7.00 μ.μ.**

Θεσσαλονίκη, 30 Οκτωβρίου 1944: μέρα ‘απολύτρωσης’ της πόλης από τους Ναζί

Γιορτάζει η Θεσσαλονίκη, με την υπογραφή του επίσημου κράτους, Π.Δ. 50/9-5-2016, την επέτειο της «απολύτρωσής» της από τα ναζιστικά στρατεύματα κατοχής, πριν από 76 χρόνια. Οι ναζί δεν παρέδωσαν αμαχητί τη Θεσσαλονίκη ούτε ο ΕΛΑΣ έκανε «στρατιωτικό περίπατο», όπως ισχυρίζονται οι άσπονδοι εχθροί του. Η απελευθέρωση της πόλης δεν ήταν κάτι που έγινε ως εκ θαύματος. Ήταν το αποτέλεσμα σκληρών συγκρούσεων του ΕΛΑΣ με τους κατακτητές, που ήταν ασύγκριτα αριθμητικά υπέρτεροι και άριστα εξοπλισμένοι, αλλά και των Ταγματасφαλιτών συνεργατών τους.

Οι κατοχικές δυνάμεις, πριν υποχωρήσουν από την πόλη, ναρκοθετούν τις ζωτικές υποδομές της για να παραλύσουν τη ζωή της. Ανατινάζουν τον λιμενοβραχίονα και επιχειρούν να ανατινάξουν το κεντρικό υδραγωγείο της πόλης, στην περιοχή της Παναγίας Φανερωμένης, και την Ηλεκτρική Εταιρεία στην οδό Αγίου Δημητρίου. Όμως τμήμα του 13ου Συντάγματος τους τρέπει σε φυγή, ενώ λόχος του εφεδρικού ΕΛΑΣ μυληργατών γλιτώνει από την ανατίναξη τους αλευρόμυλους Αλλατίνι.

ΕΛΑΣ και ΕΑΜ εκδίωξαν τους κατακτητές, ματαίωσαν τα σχέδια των ταγματасφαλιτών, προχώρησαν στην ανασυγκρότησή της και την παρέδωσαν μετά τη συμφωνία της Βάρκιζα στις «νόμιμες αρχές».

Στη μεσοπολεμική Θεσσαλονίκη, η Τούμπα στα ανατολικά της, συμπύκνωνε δυναμικά τις αντιθέσεις της πόλης, ιδιαίτερα στα λαϊκά της στρώματα: Ρομά, Εβραίοι στο 151 και πρόσφυγες, που

έδωσαν ζωή στον ακαλλιέργητο και εγκαταλειμμένο κάμπο της Τούμπα, εργάτες, τεχνίτες και μικρομαγαζάτορες, συναντήθηκαν με τον σοσιαλισμό, τον κομμουνισμό αλλά και τον εθνικισμό, τον αντικομμουνισμό και τον αντισημιτισμό σε ένα εκρηκτικό μείγμα.

Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, πλήρωσαν βαρύ φόρο αίματος στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με εκατόμβες από εκτελέσεις, πείνα, φυματίωση, ελονοσία, και προπαντός με το Ολοκαύτωμα των Εβραίων συμπολιτών μας. Πολλοί δεν πτοήθηκαν. Ο εκ των πρωτεργατών της αντιστασιακής οργάνωσης «Ελευθερία» (15-5-1941), Σίμος Κερασίδης, στέλεχος του ΚΚΕ και της ΟΚΝΕ, ήταν από την Τούμπα. Το ΕΑΜ και η ΕΠΟΝ βρήκαν εδώ πρόσφορο έδαφος, με 1.500 ανθρώπους να συμμετέχουν στις αντιστασιακές δράσεις. Γι' αυτό στις 24-9-1944 η Κάτω Τούμπα έγινε στόχος της δολοφονικής επιδρομής της ναζιστικής συμμορίας του Δάγκουλα, που άφησε πίσω του νεκρούς και τραυματίες.

Από τα μέσα Οκτωβρίου 1944, η Τούμπα μαζί με τους άλλους συνοικισμούς ελεγχόταν από τον εφεδρικό Ε.Λ.Α.Σ. και λίγες μέρες αργότερα με την απελευθέρωση της πόλης από τον ΕΛΑΣ, ο κόσμος της κατηφόριζε στο κέντρο με τρομπέτες, παντιέρες, λάβαρα και χωνιά, φωνάζοντας “Τούμπα - Στάλινγκραντ”....

Για όλα αυτά και για ακόμη περισσότερα, θα μας μιλήσουν οι:

Σπύρος Κουζινόπουλος, δημοσιογράφος-συγγραφέας

Σίμος Κερασίδης, συγγραφέας

Ανδρέας Βενιανάκης, ερευνητής-συγγραφέας

Συντονίζει ο Τριαντάφυλλος Μηταφίδης, πρόεδρος της ΕΔΙΑ 1940-1974 Κ.-Δ. Μακεδονίας

Καθώς τις τελευταίες ιδιαίτερα δεκαετίες διευρύνεται το χάσμα ανάμεσα στις «πολιτικά ορθές» εκδοχές της ιστορίας και τις συλλογικές, συχνά τραυματικές προσωπικές μνήμες, έγινε και η μνήμη ιστορικός τόπος. Η συντήρηση των εθνικών μύθων και ταμπού, η άρνηση να αντιμετωπίσει κανείς με ειλικρίνεια τη σκοτεινή πλευρά της δικής του ιστορίας, στο όνομα της «εθνικής συνοχής» και της «επούλωσης των πληγών», επιτείνουν τον ιστορικό αναλφαβητισμό.

Καθώς, εκτός από την πανδημία του «κορονοϊού», επανακάμπτει δριμύτερη και η «πανδημία» του ιστορικού αναθεωρητισμού, η Δημόσια Ιστορία αποτελεί ένα ισχυρό «αντίδοτο».

Θεσσαλονίκη 26/10/2020

Για το ΔΣ

Ο πρόεδρος

Τριαντάφυλλος Μηταφίδης

(6974-0168840)

Ο Γ. Γραμματέας

Γιάννης Μοσχίδης

(6979611390)